

เทศน์เช้า วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

โลกร้อนมาก อากาศร้อนมาก ทำให้หัวใจเราร้อนนะ ถ้าคนอยู่กับโลก ยึดความ
เราร้อนอันนั้น มันเผาใจตัวเอง มันก็จะร้อนมากขึ้น.. มันจะร้อนมากขึ้น แต่ถ้าเราเข้าใจ
ถึงธรรมนะ ธรรมะเป็นน้ำอมตธรรม ถ้าน้ำอมตธรรม คุณน้ำทิพย์ มีแหล่งน้ำที่ไหน ต้นไม้จะ
ชุ่มชื้นที่นั่น ถ้าน้ำที่ไหนไหลเวียนนะ ต้นไม้จะเจริญงอกงาม ถ้าน้ำที่ไหนตาย น้ำจะเน่า
เสีย ต้นไม้ก็จะตายไปด้วย

นี่ก็เหมือนกัน น้ำอมตธรรมเห็นใหม่ สัจจะความจริง มันมีของมัน ออกซิเจนที่ดี
ขึ้นมา ร่างกายของเราได้สูดน้ำออกซิเจนที่ดี ถ้าอากาศเป็นพิษ เราก็ตาย

โลกร้อน ! ร้อนเพราะว่ามันกักตุน มันอัดอั้นของมันเอง แต่ถ้ามันไหลไป มัน
เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา โลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งที่เป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็น
ทุกข์เป็นอนัตตานะ สัจจะความจริงเป็นอย่างนี้

เราขอรับความจริงสภาวะนี้ได้ใหม่ ถ้าเราขอรับความจริงสภาวะอย่างนี้ไม่ได้
โลกมันเป็นอย่างนั้น โลกมันเราร้อนอยู่อย่างนั้น แต่โลกเราร้อนอยู่อย่างนั้น มันเกิดจาก
อะไร เกิดจากสังกมไขใหม่ เกิดจากมนุษย์ไขใหม่

มนุษย์ตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป มีความเห็นที่แตกต่าง ถ้ามุขย่มากคนขึ้นไป
ความเห็นก็แตกต่างกันมากขึ้นไป ความเห็นแตกต่าง เห็นใหม่ มุขยเป็นสัตว์สังกม พอ
เป็นสัตว์สังกม มุขยไปสร้างกติกากันมา แล้วก็ฝืนกติกากันเอง พอฝืนกติกากันเอง มัน
ก็เกิดความเราร้อน มันเป็นสภาวะกรรมใจ

กรรมเกิดจากมนุษย์ กรรมเกิดจากการกระทำ กรรมเกิดจากความเห็นแก่ตัว ถ้า
เกิดจากความเป็นมนุษย์ มุขยเห็นใหม่ มุขยเป็นสิ่งที่ดี

คุณ! ในแคว้นวัชชี เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ให้นับถือ
ผู้ใหญ่ ให้ฟังนักปราชญ์ ให้หมั่นประชุมพร้อมกันเป็นเนืองนิตย์ เวลาประชุมให้ประชุม

พร้อมกัน ให้เลิกประชุมพร้อมกัน ให้ตกลง ให้ประชุมสภากัน ให้มีความสามัคคีกัน”
เห็นไหม ธรรม ๖ ข้อนั้น จะไม่มีใครทำลายได้เลย ถ้ามีแต่ความสามัคคี

อชาตศัตรูจะยกทัพไปตี แล้วตีไม่ได้ ให้พราหมณ์ไปถามองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าว่า “ถ้าไปตีวัชชี จะแพ้หรือจะชนะ” นี่แม่แต่กองใหญ่กว่านะ ไปตีก็แพ้
แน่นอน ถึงส่งวัชระพราหมณ์ เข้าไปยุแห่ให้แตกแยก พอแตกแยกเสร็จแล้ว อชาตศัตรู
ไปตีแตกหมดเลย

นี่เหมือนกัน ถ้า “สภากกรรม” กรรมเกิดร่วมกัน ถ้ามนุษย์เกิดมาสามัคคี มี
ความเห็นแตกต่างกัน แต่เราก็ออยู่ร่วมกันด้วยความสามัคคี ด้วยรักษาภาพใหญ่ไว้ โลกมัน
จะไม่เร่าร้อน

ถ้าโลกมันจะร้อนเห็นไหม ธรรมะอย่างนี้ ธรรมะแค่การวะ ๖ เรื่องของการวะ ๖
ทั้งนั้นนะ เรื่องของความสามัคคีในหมู่คณะ แต่ถ้าโลกมีความเร่าร้อน เหมือนน้ำร้อน
ปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย โลกมันเร่าร้อน เพราะโลกเร่าร้อน เราถึงต้องหาที่พักอาศัยกัน
เราถึงหาที่มีความร่มเย็นกัน ที่ไหนร้อน เราก็เข้าไปสู่ที่ร่ม

โลกมันร้อน เราเข้าสู่ธรรมะ แล้วธรรมะมันอยู่ที่ไหนล่ะ เรามาอยู่วัดอยู่วา เพื่อ
แสวงหาธรรมะกัน แล้วมันร้อนไหมล่ะ ทำไมมันเร่าร้อนนักล่ะ เราร้อนเพราะอะไร เร่า
ร้อนเพราะมันมีกฎกติกาใช้ใหม่ คำว่ากฎกติกา ข้อวัตรปฏิบัติมันบังคับเรา จิตใจของคน
มันจะไปตามอำนาจของมัน ไปตามกิเลสตัณหาความทะยานอยากของมัน มันจะเอาแต่
ความสะดวกสบายของมัน

แต่ถ้ามีกฎกติกาขึ้นมา มันมีข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาเห็นไหม มันบังคับ !

มันบังคับเห็นไหม คูสิ เวลาเราเข้ามาในปีม เราไปเติมน้ำมันในรถ ถ้าเขาไม่เติม
ในถังน้ำมัน ถ้าเขาเติมไม่เข้า น้ำมันมันอยู่ที่ไหนล่ะ เห็นไหม เขาก็ต้องเติมไปในถัง
น้ำมันนั้น ถ้ามันบรรจุน้ำมันนั้น น้ำมันนั้นเข้าไปในเครื่องยนต์นั้น เครื่องยนต์นั้นใช้
น้ำมันนั้น เกิดพลังงานนั้น มันขับถ่ายไปที่ล้อนั้น ล้อนั้นมันจะหมุนออกไป มันจะขับให้
รถนั้นเคลื่อนไป เห็นไหม นี่ข้อวัตรปฏิบัติ !

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าไม่มีข้อปฏิบัติ มีข้อบังคับขึ้นมา มันขัดแย้งทันทีเลย แต่ถ้าไปนั้งมนะ น้ำมันเติมที่ไหนก็ได้ ฉีดไปบนถนนก็ได้ แล้วทำอะไรก็ได้ตามสะดวกสบายของเราเองนะ รถนั้นไปไม่ได้หรอก

นี่ก็เหมือนกัน เราไปวัดไปวา มีข้อวัตรปฏิบัติ ข้อวัตรปฏิบัตินี้ทำให้ยึดอัดขัดข้องไปหมดเลยเห็นไหม แต่ถ้าปล่อยตามสบาย มันดีไปหมด ที่ไหนก็สะดวกสบายทั้งนั้น ดีไปหมด

แต่ถ้ามีกติกายขึ้นมา มันมีข้อวัตรขึ้นมา คนจะดี ดีเพราะการฝึกฝน ถ้ามันมีการฝึกฝนขึ้นมา เห็นไหม นี่ร้อนไหม... ร้อน ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะกิเลสมันโดนขัดเกลา ร้อนเพราะกิเลสมันโดนบังคับ

แต่มันเป็นธรรมใหม่ ? เป็นธรรม เป็นธรรมเพราะอะไร คุณิ ดอกไม้ เขาเอามาร้อยพวงมาลัย มันเกิดมาเพราะเหตุใด มันเกิดขึ้นมาจากด้ายเส้นเดียว มันร้อยพวงมาลัยดอกไม้แตกต่างหลากหลาย อยู่ตามสวน ตามป่า เขาเก็บมาร้อยเป็นพวงมาลัย ข้อปฏิบัติก็ทำให้คนมีหลักมีเกณฑ์ สังคมจะมีความร่มเย็นเป็นสุขขึ้นมาเห็นไหม

ถ้ายอมรับนับถือ สิ่งต่าง ๆ ที่เขาตั้งกติกายขึ้นมา ทุกคนยอมรับ ทุกคนยอมทำตามนั้น ถ้าทุกคนยอมทำตามนั้นขึ้นมา มันก็มีความร่มเย็นเป็นสุข

แต่ถ้าทุกคนไม่ยอมรับ มันมีการแตกสามัคคี ต่อไปมันก็เป็นไปหมด คนนี้ทำได้ คนนี้ก็ทำได้.. คนโน้นทำได้ คนนี้ก็ทำได้ นี่ใจกติกายเขียนขึ้นมาเอาไว้ทำไม เอาไว้จับผิดคนอื่น แต่ตัวเองไม่เป็นไร ตัวเองยกเว้นได้หมด

สิ่งต่าง ๆ อย่างนี้ มันทำให้โลกร้อน ถ้าโลกร้อน เรื่องของโลก ถ้ามองโลกร้อนเราก็มองเข้ามาที่ตัวเรา แล้วเราจะเอาความร่มเย็นเป็นสุขมาจากไหน ถ้าจะเอาความร่มเย็นเป็นสุขมาอยู่กับเรา เราหนีจากความร้อนมา หนีจากโลกมา เพื่อจะหาความร่มเย็นเป็นสุข เห็นไหมคนเขาร้อน เขาก็ไปอาบน้ำอาบท่า มันก็มีความร่มเย็น แต่ถ้าใจมันร้อนเอาอะไรไปแก้ไขมันล่ะ

บอกว่าธรรมะเป็นความร่มเย็นนะ สีเลนะ สุคะติง ยันติ สีเลนะ โภคะสัมปะทา เพราะถือศีลมันมีความร่มเย็นเป็นสุข มีโภคทรัพย์ แล้วอยู่ไหนล่ะ ?

เพราะคำว่าโภคทรัพย์ “อริยทรัพย์ ทรัพย์จากภายใน” ถ้าเรามีความรุ่มเย็นเป็นสุขของเรา ถ้าคนทำความสงบของใจขึ้นมา มันจะ แหม ! แตกต่างมากเลยนะ สุขหนอ ! สุขหนอ !

คูสิ ถ้ามันสุขหนอ ! สุขหนอ ! แล้วว่ามันจะสุขหนอ ! สุขหนอ ! มันแลกมาด้วยอะไร แลกมาด้วยข้อวัตรปฏิบัติ แลกมาด้วยความเพียร แลกมาด้วยสติปัญญา มันต้องแลกมา มันไม่มีสิ่งใดมาจากฟ้าหรือ !

แม้แต่การประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้าจริตนิสัยของเราแตกต่าง ความเห็นของเราแตกต่าง แล้วเวลาทำขึ้นไปมันขัดแย้งต่างๆ มันไม่ลงให้สักที โอ.. มีแต่ความเร่าร้อนนะ ไหนว่าดีละนะ สุขะติง ยันติ เติณจกรรมจนเหงื่อไหลไคลย้อย ไหนมันจะมีความสุขสงบเพราะความอยาก เวลาใจมันร้อน ไม่มีอะไรจะเข้าไปชำระมันได้ แต่ธรรมะนี้ความรุ่มเย็นเห็นใหม่ สติปัญญา ถ้าควบคุมมันได้ แล้วทำจนกว่ามันเป็นปัจฉิม

ปัจฉิมเพราะอะไร เพราะจิตมันสัมผัสใจ จิตมันสงบขึ้นมา ถ้าจิตไม่มันสงบอะไรจะสงบละ ผิวหนัง ร่างกายต่าง ๆ เห็นใหม่ เวลาคนตายไปแล้ว ชากศพไม่มีประโยชน์อะไรเลย

สัตว์เวลาตายแล้วยังเป็นอาหารได้ มนุษย์ตายแล้วก็กลัวผี ความรุ่มเย็นเป็นสุขจากผิวหนัง จากเนื้อ จากกระดูก จากเอ็น ไม่มีหรือ แต่ความสุขมันเกิดจากใจ ถ้าใจมันพอใจมันทำได้หมดเลย ถ้าใจไม่พอใจมันขัดแย้งไปหมด อะไรก็ไม่พอใจ ขัดแย้งไปทุกอย่างเลย แต่ถ้ามันบังคับด้วยข้อวัตรปฏิบัติ เห็นใหม่ มันไม่พอใจต้องขัดมัน นี่ทุกข์ควัตรนะ !

ทุกข์ควัตร คูสิ เห็นใหม่ ใครบ้างไม่ชอบของดิบของดี ทุกคนก็ชอบของดิบของดีทั้งนั้น “ทุกคนเกลียดความทุกข์ ปรรณาคความสุข” แต่เวลาของดี ของสิ่งที่เป็นไปเห็นใหม่ อาหารที่มันดีทางโลก เวลาพระฉันเข้าไปแล้ว ไปนั่งสัพหงกโงกงวง แล้วก็ไปนั่งเสียใจอยู่ละ มันก็แค่ได้ลิ้มรส แล้วทำไมพลังงานภายในร่างกายมันเหลือใช้ ทำไมมันกดถ่วงจิตใจเราละ

จิตใจของเรา เราต้องการให้มันเป็นอิสรภาพ แต่เวลาจิตใจเราต้องการอิสรภาพ แต่เวลาขบขันขึ้นมา ก็ขบขันขึ้นไปกดทับมัน แล้วเวลากดทับมันแล้ว แล้วเราก็บอก ต้องการให้มันสว่างโพรง สว่างโพรง แล้วมันจะสว่างโพรงมาจากไหน เพราะเราไม่ดูแลมาตั้งแต่เริ่มต้นไง

เราดูแลตั้งแต่ตื่นนอนนะ ตื่นนอนเราทำข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาแล้ว เราออกบิณฑบาตกลับมาแล้ว อาหารที่เราใส่บาตรมานี้ อะไรจะเป็นประโยชน์กับร่างกาย อะไรจะเป็นประโยชน์กับจิตใจ

เห็นไหม! กินกรรมะไง คุณิ เวลาถือธุดงค์วัตร เขาได้สิ่งใดมา เขาค้นอย่างนั้น ได้แต่ข้าวเปล่า ก็กินข้าวเปล่า ๆ อย่างนั้น เห็นไหม นั่นนะกรรม !

“กรรม” คือ อะไร กรรมคืออำนาจวาสนาบารมีของเรา ได้อย่างไรก็เป็นอย่างนั้น เราพอใจในการกระทำของเรา

สิ่งใดที่ได้เกินจากนั้นมา ได้มาแล้วยังต้องสันโดษอีก สิ่งใดที่มันจะกดทับถ่วงร่างกาย เราจะคัดออกไป เราจะฉันอาหารที่มันเบา นี่กินกรรม !

ถ้ากินกรรม กรรมะเห็นไหม กรรมะมันปลอดโปร่งมาแต่แรก แล้วไปนั่งสมาธิภาวนานะ มันก็ไม่มีไขมัน ไม่มีอะไรกดถ่วงมันเห็นไหม ถ้ามีกดถ่วงมัน.. ถ้ามีสติปัญญามาตั้งแต่ต้น

ต้นตรง ท่ามกลางก็ตรง ปลายก็ตรง !

ต้นคด กลางก็คด ยิ่งปลายนะ มันงอกกลับมาอยู่ที่เริ่มต้นเลย !

เห็นไหมต้นคดไง มันขัดแย้งกัน มันขัดแย้งกับสัจจะความจริง ถ้ามันไม่ขัดแย้งกับสัจจะความจริงนะ เราเอาความเป็นกรรม อะไรก็ได้ เห็นไหมอาหาร สิ่งใดก็ได้ เพื่อดำรงชีวิตกันเท่านั้น แล้วเป็นไป อันนี้เป็นเรื่องของผู้ที่ปฏิบัตินะ !

แต่เวลาผู้ที่ทำบุญกุศลของเขา เขาก็ต้องอยากได้ดีขอดีของเขา หลวงตาท่านพูดอยู่ “ฆราวาสเขาได้ ๕ ได้ ๑๐ มา เขาก็ชวนขวามาทำบุญใส่บาตรเรา มาทำบุญใส่บาตร

พระ” เพราะอะไร เพราะเขาต้องการสิ่งที่เป็นบุญกุศล สิ่งที่ดีที่สุดของเขา ๆ ก็นำมาถวาย
พระ

พระไปบิณฑบาตมา ก็มาขบมาฉันใช้ใหม่ แล้วยังมีเครื่องยนต์กลไกไปแข่งกับ
โลก อยู่ตึก ๕ ชั้น ๑๐ ชั้นเห็นใหม่ โลกเขาอยู่กระต๊อบ ห้องหอกัน เขาอุตสาหักหาเงินหา
ทองมาใส่บาตรพระ พระเวลาบิณฑบาตกลับมาแล้ว ก็อยู่ตึก อยู่หอ อยู่ต่างๆ มีแต่
เครื่องยนต์กลไกไปเปรียบกับโลกเขา นี่ไง มันขัดแย้ง ! มันกลับตาลปัตรไปหมดเลย

แต่ถ้าเราจะกินธรรมชาติเห็นใหม่ สิ่งที่เป็นธรรมชาติ ญาติโยมเขาอยู่กระต๊อบ ห้อง
หอ เราก็อยู่ กระต๊อบ ห้องหอ เพราะอยู่แค่กันลมกันฝนเท่านั้น เพราะเราต้องการความ
สะดวกสบายของเรา อยู่ในอัมภิกาถึงกะ อยู่ในเรือนว่าง อยู่ในที่ล้อมว่าง อยู่ในอากาศ
ที่มันถ่ายเท เราประพฤติปฏิบัติเพื่อให้มันปลอดโปร่ง .. ปลอดโปร่งจากภายนอก ปลอด
โปร่งจากภายใน

แต่ถ้ามันจะอยู่ตึกงาม อยู่ห้องหอเห็นใหม่ เพื่อจะมีศกยภาพ พระองค์นี้มี
ศกยภาพ โห! มีอำนาจวาสนาบารมี แล้วจิตใจละ จิตใจมันก็โดนวัตถุเหยียบขย้ำอยู่ในได้
อุ้งเท้าของมันเห็นใหม่ จะภาวนาก็สัปหงกโง่งว้าง เวลานั่งก็หลอกลงกัน “โอโย.. เมื่อ
คืนนะ โอ.. นั่งสมาธิทั้งคืนเลยนะ โอโฮโย... เห็นเทวดา อินทร์ พรหม” ... โโกหก
หลอกลงกันไปทั้งนั้น มันเป็นความจริงใหม่ละ

แต่เราอยู่กระต๊อบ ห้องหอ เราอยู่ของเรา ด้วยกระต๊อบ ห้องหอ เราจะภาวนาลง
หรือไม่ลงอยู่ที่จิตใจของเรา เราภาวนาเพื่อใคร เราภาวนาเพื่อเรา เราไม่ได้ภาวนาเพื่อ
ใคร

พรหมจรรย์นี้เพื่อใคร พรหมจรรย์นี้เพื่อพรหมจรรย์นะ ! พรหมจรรย์ไม่ใช่จิตใจ
ของเราละ พรหมจรรย์ไม่ต้องการให้ใครมายอมรับในพรหมจรรย์ของเรานั้น
พรหมจรรย์เราเพื่อแก้ไข คนนั้น เพื่อจะแก้ไขคน โน้น เพื่อจะชักนำคนนั้น เพื่อจะชี้หน้า

ตัวเองยังเอาตัวไม่รอด ! แล้วจะไปชี้หน้าใคร ถ้ามันจะชี้หน้าเรา อยู่ไหนก็อยู่ได้ มัน
อยู่กระต๊อบ ห้องหอ มันก็อยู่ของมันได้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้ขึ้นมาอยู่โคนต้นโพธิ์องค์เดียวนะ ไม่มีใครเลย เวลาตรัสรู้ขึ้นมา เป็นครูของเทวดา เป็นครูของสัตว์ เป็นครูของวิญญูฯ สอนได้หมดเลย เพราะอะไร เพราะเอาหัวใจของตัวเองไว้ได้แล้วนะ

ปฏิสนธิจิตไปเกิดในไข่ เกิดในครรภ์ เกิดในโอปปาติกะ เกิดในเทวดา อินทร์ พรหม มันก็ไอ้จิตดวงนี้ แล้วไอ้จิตดวงนี้ อยู่ในท่ามกลางหัวอกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้อยู่ที่โคนต้นโพธิ์ แล้วจิตดวงนี้ถ้ามันได้ชำระสะสางแล้ว ไอ้จิตดวงอื่นก็เหมือนดวงนี้ ถ้าดวงนี้มันก็แก้ไขของมัน ถ้าชำระใจดวงนี้ได้แล้ว มันก็ชำระใจดวงอื่นได้

ถ้ามันมีคุณธรรมในหัวใจ พรหมจรรย์เพื่อพรหมจรรย์ ! พรหมจรรย์เพื่อใจของเรา พรหมจรรย์เพื่อความราบรื่นในหัวใจของเรา เห็นไหม มรรคโค ทางอันเอก มันเดินอย่างไร มันเริ่มต้นอย่างไร ถ้ามันมีทางเดินของมันนะ ทางเดินของใจ

ทางเดินของใจ ! โลกมันร้อน แต่ใจมันไม่ร้อน ถ้าใจมันร้อน มันคัดแปลง มันแก้ไขที่หัวใจของเรา ถ้ามันคัดแปลงแก้ไขหัวใจของเราได้ โลกมันร้อนเราก็จะเย็น แต่ถ้าหัวใจมันเย็น ถ้าโลกร้อน โลกจะเย็นได้ด้วยจากผู้ที่มีการมี แผ่อ่านาจวาสนาบารมี

บารมีเพราะอะไร เพราะบารมีเขาเชื่อถือศรัทธา เขายอมรับไง เวลาบอกกล่าวเขาเขาเชื่อ เขาฟังของเขา เขาหาของเขา

เหมือนเด็กเลย เด็กไม่รู้ว่าอะไรเป็นโทษเป็นภัยกับมันนะ มันหยิบจับมิดมา มันทำลายตัวมันเอง มิดเขาเอาไว้ทำอาหาร เขาไว้ทำครัวของเขา เด็กไม่รู้เรื่อง มันก็หยิบจับมาใช้ ทำร้ายตัวมันเอง เห็นไหม ผู้ใหญ่บอก “มิดเขาเอาไว้ใช้ประโยชน์นะ มิดเก็บให้ดีนะ ” ถ้าเด็กมันเชื่อฟัง โลกมันจะเย็นได้ เพราะผู้ที่เป็นธรรม โลกมันจะเย็นได้ ไม่ใช่จากไฟหรือ ไฟทำให้โลกเย็นไม่ได้ !

แต่ “ธรรม” ทำให้โลกนี้เย็นได้ แต่กว่าจะโลกนี้เย็นได้ มันต้องเย็นในใจของผู้นั้นก่อน เย็นในใจของผู้ประพฤติปฏิบัติก่อน เย็นในใจของครูบาอาจารย์เราก่อน เย็นในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำหัวใจ

ร่วมเย็นเป็นสุขแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงเป็นศาสดาของเรา วางธรรมและวินัยนี้ไว้

โลกร้อน ! เราหาที่พึ่งกันนะ เราก็ต้องชวนขวายของเรา ขวนขวายตั้งแต่ข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมา ให้สมานสามัคคี ให้เป็นหนึ่งเดียวกัน แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันจะไม่ขัดแย้งกัน

ถ้าไม่ปฏิบัติ เห็นไหม พระนี้ไม่เอื้อเพื่อในวินัย ปรับอาบัติปาจิตตีย์ พระองค์ใดจะประพฤติปฏิบัติ ถือข้อวัตรปฏิบัติ แล้วพระอีกองค์หนึ่งไม่เอื้อเพื่อเพื่อแผ่

ไม่เอื้อเพื่อเพื่อแผ่ คือ มันขัดแย้ง มันทำให้การปฏิบัติไม่สะดวกสบาย

ถ้าเราเอื้อเพื่อเพื่อแผ่ต่อกัน คำว่าเอื้อเพื่อ ถ้าข้อปฏิบัติเป็นอันเดียวกัน มันจะเอื้อเพื่อต่อกัน มันจะไม่ขัดแย้งต่อกัน การประพฤติปฏิบัติมันจะไม่มีริ้วฉานต่อกัน มันจะปฏิบัติในสิ่งที่ดีขึ้นมา มันทำแต่ประโยชน์ขึ้นมาเห็นไหม

เราต้องทำอย่างนั้น เพื่อประโยชน์กับหมู่คณะ เพื่อประโยชน์กับสังคม เพื่อประโยชน์กับเรา มันเย็นมาจากหัวใจ ถ้าหัวใจมันเย็นแล้วนะ ทุกอย่างเย็นได้หมด ถ้าหัวใจมันร้อน โลกก็ร้อนอยู่แล้ว เรายังร้อนอยู่แล้ว ไฟเจอไฟนะ มันยิ่งเราร้อน !

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าร่วมเย็น แต่ร่วมเย็นมันต้องแลกมาด้วยความเราร้อน “เราร้อน” คือ การเดินจงกรม การนั่งสมาธิภาวนา เราต้องตั้งสติ ไม่ใช่เราร้อนจากกรรม มันเราร้อนจากกิเลสค้นหาความทะยานอยาก ตบะธรรมแผดเผา มันเห็นไหม

โลกจะร่วมเย็น ใจจะร่วมเย็น แลกมาจากความเราร้อน เราร้อนเพราะใจมันเราร้อน แต่เราจะดับความเราร้อนนั้นด้วย ข้อวัตร ด้วยวิธีการ วิธีการมันก็เราร้อน

คูลี อาหารสุกด้วยไฟ ไฟมันร้อน แต่ทำให้อาหารมันสุกได้ นี่ก็เหมือนกัน การประพฤติปฏิบัติของเรา การนั่งสมาธิภาวนา มันเจ็บปวด มันมีสติปัญญา มันก็ความเราร้อน เราร้อนเพราะกิเลสมันโดนเผา

ถ้ามันโดนแผดเผา โดยมันจางตัวมันไป มันจะเกิดความรุ่มเย็น ฉะนั้นบอกว่า ความรุ่มเย็น เราจะเอาความรุ่มเย็นอย่างไร รุ่มเย็นเราจะเอาน้ำแข็งมาจากไหน มาทับตัวเราล่ะ เราต้องเอาสติปัญญาของเราให้แหละ สู้กับมัน แล้วมันจะเกิดความรุ่มเย็น มันจะเกิดความรุ่มเย็นมาจากใจ แล้วเราจะมีที่พึ่งอาศัยกัน

โลกร้อนอย่างนี้จริง ๆ แล้วเราอยู่กับโลกทุก ๆ คน แล้วเราร้อนไหม แล้วเราอยู่กับมันอีกไหม แล้วจะสนใจไหม หน้าที่การงานเป็นหน้าที่การงานนะ คนเกิดมาต้องมีหน้าที่การงานทุกคน ถ้าคนไม่เกิดมามีหน้าที่การงาน ชีวิตนี้มีค่าไหม

ถ้าชีวิตมีค่า ต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ถ้ามีปัจจัยเครื่องอาศัย เราก็หามาเพื่ออาศัยมัน อาศัยให้มันมีพออยู่พอกินของมัน มันดำรงชีวิตของมัน ได้เห็นไหม

แล้วเราจะศึกษาธรรมะของเรา แล้วเราประพฤติปฏิบัติของเรา ให้หาความรุ่มเย็นกับเรา รุ่มเย็นกับใจของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง